

## FACTORII DE RISC PENTRU DELIR ÎN TRAUMATOLOGIE

Maxim Chictev

(Cond. șt. - Tatiana Tăzlăvan, dr. șt. med., conf. univ., cat Anesteziologie și Reanimatologie „Valeriu Ghereg”)

**Introducere.** Delirul reprezintă o dereglare acută sau fluctuantă a statusului mental, neatenție și gândire dezorganizată sau modificarea nivelului de cunoștință și este asociat cu creșterea spitalizării, costurilor îngrijirilor medicale și a mortalității.

**Scop.** Stabilirea factorilor de risc pentru delir la pacienții de profil traumatologic.

**Material și metode.** În studiu au fost incluși pacienții aflați la tratament în secțiile traumatologie a CNȘPMU în perioada 15.08.13–15.02.14.

**Rezultate.** În perioada menționată în secțiile traumatologie s-au aflat la tratament 1819 pacienți, iar diagnosticul de delir a fost stabilit la 35 pacienți. În lotul pacienților cu delir repartizarea după sex a fost uniformă; a prevalat patologia sistemului respirator (54%) și cardiovascular (66%). Maladii ale SNC au fost depistate la 2% pacienți, IRC – la 14% pacienți. Au făcut abuz de alcool 57% pacienți, iar fumători au fost 37% pacienți. Anemia a fost depistată la 40% pacienți, leucocitoză – la 26%, hiperbilirubinemie – la 14%, hipertransaminazemie – la 51% pacienți. Au suferit de insomnie 57% pacienți, iar 80% pacienți au fost imobilizați. Pacienții fără delir se caracterizează prin prevalența sexului masculin (54%), prezența afecțiunilor sistemului respirator în 6%, a sistemului cardiovascular – în 29% cazuri. Au făcut abuz de alcool 8% pacienți, iar fumători au fost 25% pacienți. Anemia a fost depistată numai la un pacient, leucocitoză – la 17% pacienți, iar hiperbilirubinemie și hipertransaminazemie - la 4% pacienți. Au suferit de insomnie 33% pacienți, iar imobilizați au fost 48% pacienți.

**Concluzii.** Factorii de risc pentru delir sunt: sexul masculin, abuzul de alcool, afecțiunile respiratorii și cardiace, IRC, anemia, hipertransaminazemia, imobilizarea și insomnia.

**Cuvinte cheie.** Delir, factori de risc.

## RISK FACTORS FOR DELIRIUM IN TRAUMA PATIENTS

Maxim Chictev

(Sci. adviser: Tatiana Tazlavan, PhD., associate prof., Anesthesiology and Intensive Care “Valeriu Ghereg”)

**Introduction.** Delirium represents an acute change or fluctuation in mental status, inattention, and disorganized thinking or an altered level of consciousness and is associated with prolonged hospital stay, higher cost of care and increased mortality.

**Purpose.** Delirium risk factors establishment in patients with trauma.

**Material and methods.** Patients treated in trauma departments of National Practical-Science Center of Ambulance during 15.08.13–15.02.14 have been included in the study.

**Results.** A total of 1819 patients have been treated in trauma departments, 35 of them developed delirium. Among patients with delirium 51% were male, 49% female; 54% had respiratory and 66% had heart diseases. 2% of patients suffered from CNS diseases, and 14% suffered from chronic kidney disease. Alcohol abuse has been detected in 57% patients, while tobacco smokers were 37% patients. Anemia has been detected in 40% of patients, leukocytosis – in 26%, hyperbilirubinemia – in 14%, hypertransaminasemia – in 51% of patients. 57% of patients suffered from insomnia, while 80% of patients were immobilized. In the group of patients without delirium 54% were male; only 6% suffered from chronic respiratory diseases and 29% from heart diseases. No cases of kidney disease or CNS pathologies have been detected. Excess of alcohol consumption has been detected in 8% of patients, and tobacco smokers were 25% patients. Anemia has been revealed only in one patient, leukocytosis – in 17%, hyperbilirubinemia and hypertransaminasemia - in 4% of patients. 33% of patients suffered from insomnia, while 48% of patients were immobilized.

**Conclusions.** Risk factors for delirium in trauma patients are: *male sex*, alcohol abuse, respiratory and heart diseases, chronic kidney disease, anemia, hypertransaminasemia, immobilization and insomnia.

**Key words.** Delirium, risk factors.